

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

37. Maxima vitæ labes procrastinatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Eternitatis Prodrōmi Caput I.

43

gna pars vitæ malè agentibus elabitur, maxima nihil agentibus, tota ferè aliud agentibus. Quis est qui tempore prætiā ponat, qui diem æstimet, qui intelligat se quotidie mori? Hinc præteritū obliuiscimur, præsentia negligimus, futura non prævidemus. Cum ad extrema venimus, ferò intelligemus miserè, tamdiu nos, dum nihil agimus, malè occupatos fuisse. Hoc ergo agamus, singulas horas amplectamur, tanquam hodie morituri; sic vitæ nostræ narrationem tractemus, tanquam statim peroraturi. Dum differtur vita transcurrit.

§. 34. Omnis vita brevis, etiam longissima.

Epist. 77. f. 104.
Verissimè Annæus: Nulla, inquit, vita non brevis est. Nam si ad naturam rerum respexeris, etiam Nestoris & Stasilæ brevis erat, quæ monumento suo inscribi iussit: se annis nonaginta novem vixisse. En, ut avicula gloriatur senectute longâ, quis eam ferre potuisset, si centesimum impleisset.

Amaranthus (ut est in fabulis) rosæ aditus dixit: O qualis flos rosæ, quàm formosus, quàm amabilis beatam te jure dixerim, ob odore, ob formam, & ob colorem, ô regina florum! Cui Rosâ: Ego quidem, inquit, ô Amaranthe, formâ præniteo, sed tempus brevissimū vivo; & quamvis nulla me manus violer, nihilominus tabesco. Tu verò continuò flores, tempèrque recens vivis: malim ego minùs habere formæ, & plus vitæ. Mortalium vita est quæ rosæ, brevis & fluxa. Et licet aliunde vis nulla eâ extinguat, suo tamen defluxu sensim evanescit. Iure medicorum maximus exclamavit: Vitam brevem esse, artem longam. Vitam ire non intelligimus, sed transisse sentimus. Temporis nobis concessi spatia tam velociter, tam rapidè decurrunt, ut exceptis admodum paucis, ceteros in ipso vitæ paratu vita destituat. Exiguum temporis habemus, & ex hoc multum insuper per luxum aut negligentiam perdimus. O mortales improvidi, corpus quod circumferimus, non domus est, sed hospitium, quod relinquendum, ubi te hospiti gravem esse videas. Ideò, mi Christiane, propèrâ piè vivere, & singulos dies singulas vitas putâ. Qui hoc modo se aptaverit, cui vita sua quotidie fuerit tota, mortem securus provocabit. Malè morietur nemo, qui vixit bene.

§. 35. Non longissima, sed honestissima, vita optima.

Vita longa est si plena, & quando impletur.
Non ut diu, sed ut satis vivamus curandum est. Sat longa est vita, si plena est. Impletur autem, cum quis suâ voluntate in divinam plenitudinem transit, & quantumcunque temporis, quod datur, bene impendit. Quid illum octoginta anni juvant, per inertiam exacti? Non vixit iste, sed in vitâ nōdratus est. Nec ferò mortuus est, sed diu. Nam imprudenter & impiè vivere, non tam est malè vivere, quàm diu mori. Sed, ais, octoginta annis vixit. Interest, mortem ejus ex quo die numeres. Alius viridis & in medio cursu raptus est, sed officia boni civis, boni Christiani exsecutus est: licet ætas imperfecta sit, vita tamen perfecta est. Ille alter octoginta annos numeravit, certè tot annis non vixit, sed fuit: nisi fortè sic eum vixisse dicas, quomodo arbores dicuntur vivere. Actū & virtutum officiis metienda est vita, non tempore. Laudemus itaque & in numero feliciū reponamus eum, qui quod vitæ habuit, bene collocavit. In memoriâ æternâ erit justus: Memoria iusti cum laudibus. Vidit enim veram lucem, non fuit unus è multis. Et vixit, & vivit nunc in cælo. Quid quæris, quamdiu vixerit? vixit ad immortalitatem, transiit seculâ, & se in memoriam dedit. Et quemadmodum in minore corporis habitu potest homo esse perfectus, sic & in minore temporis modo potest esse perfecta vitâ. Bonum non est in temporis diuturnitate situm, sed in virtute: neque enim qui plurimum citharâ cecinit, sed qui benè commendatur. Quamdiu sis, alienum; quamdiu bonus Christianus sis, hoc tuum est. Id à te ipso exige, ne ignobile ævum per vitia emetiaris; ut agas vitam, non ut præterveharis. Quæris, quod sit amplifi-

Amplificatio.
Asimum vitæ spatium Usque ad veram sapientiam vivere. In omnibus velle, quod vult Deus, verissima est sapientia: qui ad illam pervenit, quandoocunque moritur, attingit non longissimum finem, sed maximum. Mors it per omnes, nec magno spatio alter alterum præcedimus. Qui occidit, consequitur occisum. Minimum est de quo sollicitissimè agitur. Quid enim ad rem pertinet, quamdiu vitæ, quod evitare non potes? Optima vitâ, non quæ longissima est, sed quæ honestissima.

§. 36. Magnam vitæ partem non vivimus.

Publio M. mograpio.
Quod à prælo potèrâ dictum est, verum esse non dubitem?

Exigua pars est vitæ quam nos vivimus. Ceterum quidem omne vitæ spatium, non vitâ, sed tempus est. Urgentia nos circumstant cum negotia, tum vitia, & in cupiditatibus infixos premunt. Vix unquam nobis ad nos recurrere licet: nobis ipsi rarissimè vacamus, sed aliis: nemo ferè suus est. Qui pecuniam suam dividere velit, nullus est, vitam miserè laceramus, & modò in hæc, modò in illa negotia partimur, sæpe vana & inutilia. Ita magnam partem exigimus non vivendo; certè non cælo, non Deo vivimus. Et quàm multum temporis mensa, relaxatio, lusus, colloquia, somnus, otium, quantū lites & morbi nobis eripiunt: Heu quot hōtes vitam nostram suffuratur, nobis non sentientibus, quid perdamus. Hoc versiculi, licet parum teretes aut delicati, ad calculum sic revocant: *Vivit homo octoginta (haud plus communiter) annis, Ex quibus ille decem in mensâ, potiusque cibique, ac totidem ludo, viginti in sumere somno Dicitur, atque novem & septem puerilibus annis Nil opera facient, dein morbis quatuor: Ergo, Quæ studeat Musis, studeat quæ rebus honestis,*

Illi quæta datur totius portio vitæ.
O quàm exiguum nobis de nostro relinquatur! Multos respirare vix sinunt mala sua, plurimos sua bona. Non enim apprehendimus tempus, nec retinemus, nec velocissimè omnium rei moram facimus, sed abire ut rem supervacuum ac reparabilem finimus. Quis est qui nullum non tempus in usus suos conferat, qui omnes dies tanquam ultimum vitæ ordinet? Ecquis custos temporis tam parvus, ut nihil reperiat dignum, quod cum tempore suo permuteret? Cum re omnium pretiosissima luditur, & pænè nullum ejus pretium habetur, quod satis æstimari non potest. Quemadmodum qui in navigiis dormiunt, à ventis celerissimè aguntur, etiam si nihil sentiant; cum evigilaverint, mirantur se jam in portu exponi: ita vitæ nostræ cursus properat, provehimur velocissimè, d' eisque annique recedunt; nos interim dormimus, & pretium temporis inestimabile negligimus. Cum ad meliorem vitam evigilandum est, miramur nos jam ad exitum perductos. Mors est homini quod naviganti portus. Bene navigavit, qui in hoc portu naufragium non facit.

§. 37. Maxima vitæ labe procrastinatio.

Omnia differuntur exceptâ nequitia, quæ plerūque Nequitia hodiernum diem occupat, non æstinum. In ce- non differ- teris semper promissores sumus, & dicimus, Cras hoc fiet, alterâ hebdomade nulla erit mora, sequenti anno istud expedietur. Ita dies, ita menses, & anni labuntur, dum procrastinamus, dum promittimus, & nunquam promissis stamus. Optimè Seneca: *Andres, inquit, Lib. de brev. plerisque dicentes: A quinquagesimo in otium secedam: sexagesimus annus ab officiis me dimittet. Et quem tandem longioris vitæ prædæ accipis? quis ista sicuti disponis, ire patietur? Non te pudet reliquias faciemque vitæ reservare Deo, & id solum tempus bonæ menti destinare, quod in nullam rem confecti possit? Quam ferum est, tunc*

est, tunc vivere incipere, cum desine dum est: quæ tam A
stulta mortalitatis obliuio; in quinquagesimum & sexa-
gesimum differre sana consilia; & inde velle vitam in-
choare, quod pauci eam perduxerunt.

Sigismundus II. Rex Poloniæ, ob perpetuam cun-
stationem ac segnitatem in gravissimis negotiis, *Rex cra-*
stinus vocabatur. Tales certe nos sumus, homines *crastini*:
Omnia differimus, omnium libentissimè, si liceret, di-
latari etiam mortem. Sed moriendi negotium moram
non fert, dilationes non admittit: Cum mors pulsat, il-
lico trahendum est pessulum. Ergo, quod veteri verbo
dicitur: Si diu senex esse velis, maturè fias senex, quod
esse potes, nihil differendo. Rex Macedo ad tantum
victoriarum pervenit hac unâ re nihil differendo. Nos
optima queque differendo, omnia perdimus. Verè dixit

Serm. 125.

med.

Ad mortem

quibus gra-

duibus per-

venitur.

Chrysológus: Semper homo bona facere tunc cupit, quando

mors facienda tempus ademit. Ad mortem his plerumque

gradibus, velut qui ambulando dormiunt, pervenimus.

Primò salubria differre quotidie ac procrastinare inci-

piamus, dein aliquanto lentius agere, postremò peni-

tus oblivisci & omittere faciendâ, ita suaviter obdormi-

re & perire.

O mortales, fera nimis vita est crastina, vivite hodie:

stipem hodie date, de peccatis hodie dolere: quis enim

vobis spondit crastinum? Quod hodie fieri potest,

cur in alios fors nunquam secuturos dies differat? Dif-

ferre honesta, semper ferum ex noxiis fuit.

Iactura vita maxima, est dilatio:

Noluisse visus interiri est, qui distulit.

Properemus ergo & cogitemus, quantum celeritati ad-

dituri essemus, si à tergo instaret hostis, si equitem ad-

ventare suspicaremur, ac fugientium premere vestigia.

Eit hoc. Premimur, acceleremus & evadamus. Perduca-

mus nos in tutum, & subito de consideremus, quam pul-

chra res sit consummare vitam ante mortem. Maxi-

amum mortis solatium est, NIHIL DISTULISSE.

Quod so-

lariu mor-

tis.

§. 38. Venatus mortis.

Basil. gener.

Cone. cepit

an. 1431. &

dauravit ad

an. 1441.

Ioan. Nider

l. 2. Form.

l. 3. qui que

narrat, probè

sibi cognita

affirmat.

*G*uilielmus III. Dux Bavariæ, pater pauperum, ho-

minumque religiosorum omnium terror, quem vi-

ta functum, etsi omnium voces siluissent, pro funere

fatidatissent tot complorantium voces & lacrymæ.

Hic, inquam, laudatissimus princeps, ubi è Concilio

Basileensi, cui Cæsaris loco præerat, Monachium rediit,

omnium tale habuit. Videbatur sibi videre eminentissimè

me statueret cervum, qui altero quidem cornu capanulas,

altero accensos cereos præferret. Fugientem hanc fe-

ram venator & canes certatim insequerantur. Interclu-

sione omnibus evadendi viis territum animal in cæmete-

rium Divæ Virginis profugit. Hic sepulchrum inhu-

mando homini apertum, præcipiti cursu irruens cervus,

captus & occisus est. Evigilavit his princeps, & quid si-

bi hoc somni vellet; secum ipse disquisivit. Altero die,

quid somnasset, suis etiam proceribus narravit. Varias

habuit interpretationes hoc somnium. Quibus auditis,

Dux Guilielmus: Ego, inquit, sum cervus ille, mortalem

hanc vitam brevi finiturus; in illo ipso beatæ Virginis

templo humari volo. Omnia ordine facta, & prælagia

eventum habuerunt. Brevi morbus & mors Guilielmi

principis corpus in sepulchri latebras coegerunt, animo

utique in caruleas illas oras evolante. Bona mors initi-

tium est æternitatis beatissimæ.

§. 39. Cur quotidiana spectantes funera, mortem non cogitemus?

Diabolus

ita pingit

quod pro-

ximum no-

bis est, ut

putemus

remotissi-

mus.

*D*iabolus, pictor peritissimus, ita pingit ad Oprices

legem, ut quod ante nos & proximum nobis est,

putemus remotissimum. Hinc quasi mille annis victuri,

longissimam nobis securitatem à morte pollicemur.

Hinc funera spectamus & ridemus quasi nos nunquam

futuri funus. Quotidie morimur, tamen nos esse æter-

nos credimus.

Thomas Morus, illud Angliæ fidus, ne ulla cuiquam
ætas liberior vivendi spatium promitteret, hac hypo-
typosi submonens: Sicut qui è carcere, aut ducitur ad
patibulum, etsi longiore ducatur viâ, non tamen ideo
patibulum meruit minus, quia eò perventurus est tar-
dius: & licet sit firmis pedibus, vegetis oculis, valido pe-
ctore, cibis potisque etiamnum ei sapiat, hoc tamen
illum extremè angit, *Iam in viâ esse*: Et nos omnes du-
cimur ad mortis patibulum, in viâ jam sumus omnes,
& intervallis exiguis disjungimur. Non deferunt nos
morientes, sed antecedunt. At dicas: Sanissimus sum,
nec quidquam mortis sentio. Quidquid dixeris: In viâ
es; & nos unâ cum in viâ sumus, jam imus. At ego,
ais, annum tricesimum nondum excepsi. In viâ jam eras
anno vicesimo, imò decimo, imò & primo anno, primâ-
que horâ; perge tantum brevi eris in termino. At som-
nus, cibis, potulque adhuc mirè sapiunt. O deliræ, hæc
mors non curat: Jam in viâ sumus, respice, jam tibi mi-
natur patibulum; ducis, exiguum superest temporis,
& expirasti, tecumque omnis tua pompa, aut luxuria.
Omnia nostra vitæ, ad mortem est viâ.

§. 40. Compendiosissima & optima mortis præmeditatio.

Vt tibi mors felix contingat, vivere discere:
Vt felix possis vivere, discere mori.

Hæc summa rerum; hæc ars artium est. Bene vivere, *Sen. de brev.*
totâ vitâ discendum est, & quod magis fortasse quis mire-
tur, totâ vitâ discendum est mori. Tot maximi viri, relictis *Benè vive-*
omnibus impedimentis, cum divitiis, voluptatibus, officiis re-
nuntiassent, hoc unum in extremam usque ætatem egerunt, ut *re totâ vitâ*
vivere scirent: plures tamen ex his, nondum se scire confessi,
è vitâ abierunt. Et quâ ratione hoc illi scirent, qui nun-
quam id discere conati sunt? Plurimi mortalium non
curant, quam bene vivant, sed quam diu; cum omni-
bus possit contingere, ut bene vivant; ut diu, nulli.
Quidam tunc vivere incipiunt, cum desinendum est.
Hinc inanes omnium bonorum sumus, quorum desi-
derio, in fine vitæ laboramus, timidi mortis, inscii vitæ.
Quisquis igitur discere cupit artem vivendi, discat prius *Ars mo-*
moriendi. Supervacaneum forsitan putat quis illud di-
scere, quo semel tantum in hanc curam incumbere debeat.
quare omni studio in hanc curam incumbere debeat.
mus. Semper enim discendum est, quod an sciamus,
experiri non possumus. Res magna non est vivere, res
magna est mori.

§. 41. Hodie mihi, cras tibi.

Franciscus I. Rex Galliarum à Carolo V. captus, Delirii Ada-
mæ in Madriti in pariete legisset Caroli Symbolum: *Summ. tom. 2.*
Plus ultra, adscriptum: Hodie mihi, cras tibi. Non succen-
dit victor, sed intellexisse se testatus, subscripsit: Homo *mibi pag.*
sum, humani nihil à me alienum puto.

Eleganter Gregorius Nazianzenus: Caput, inquit, *Orat. contra*
jam canescit, prope est ætas vitæ: in nos forte salix acuitur, & baptisimum *dilatatum.*
D timeo ne nobis dormientibus, & in unâ spe occupatis, repente
accedat messor terribilis. Sed diceas: Senes metuant, ego
juvenis sum. Noli decipi, non definitur mors certo
tempore ætatis. Idem feretrum hodie senem, cras ele-
gantem adolescentem, perendie virum robustum, dein
virginem aut vetulam effert. Ad eam Annaus Philoso- *Epist. 12.*
phus: Mors, inquit, tam juveni ante oculos debet esse quam *med.*
seni. Non enim citamur è tabulis censualibus, in quibus *Mors ante*
juniores senioresque notati, & cuiusque adeo ævum *oculos po-*
Talis autem citatio in militiâ & delectu obtinebat; at
non in morte. Omnium morientium suprema saluta- *Moriente*
tio & monitum est: Hodie mihi, cras tibi. Sed & mortuo- *salutatio*
rum hoc carmen est, qui è tumultibus acclamant: Mihi heri, quæ? *que?*
tibi hodie. Memento mortis, memento æternitatis, quam
ego hesternâ, tu luce hodiernâ incipies aut crastina, æter-
que nullâ finiturus.

§. 42. Er-